

EUROPESE
COMMISSIE

Brussel, 5.3.2014
COM(2014) 117 final

2014/0064 (CNS)

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

waarbij Portugal wordt gemachtigd tot een verlaging van de accijns in de autonome regio Madeira op lokaal geproduceerde en verbruikte rum en likeuren en in de autonome regio de Azoren op lokaal geproduceerde en verbruikte likeuren en eaux de vie

TOELICHTING

1. ACHTERGROND VAN HET VOORSTEL

Bij Beschikking 2009/831/EG van de Raad van 10 november 2009¹, aangenomen op basis van artikel 299, lid 2, van het EG-Verdrag, werd Portugal gemachtigd om de accijns op lokaal geproduceerde en verbruikte rum en likeuren in de autonome regio Madeira en op lokaal geproduceerde en verbruikte likeuren en eaux de vie in de autonome regio de Azoren tot en met 31 december 2013 te verlagen. Bij artikel 2 van de beschikking is deze derogatie tot specifieke producten beperkt. Op deze producten mag Portugal een lager accijnstarief toepassen dan het bij artikel 3 van Richtlijn 92/84/EEG van de Raad² vastgestelde volle tarief voor alcohol en dan het bij dezelfde richtlijn vastgestelde minimumaccijnstarief voor alcohol, met dien verstande dat het niet meer dan 75 % lager mag zijn dan het normale nationale accijnstarief voor alcohol.

In Beschikking 2009/831/EG zijn de redenen voor het nemen van specifieke maatregelen toegelicht. Eerst en vooral is er de geringe omvang, het gefragmenteerde karakter en de lage mechanisatiegraad van de landbouwbedrijven. Daarnaast brengt het transport van een aantal niet-lokale grondstoffen en verpakkingsmaterialen naar de eilanden extra kosten met zich mee in vergelijking met het transport van alleen het eindproduct. Het transport naar en de installatie van apparatuur in deze afgelegen insulaire regio's verhogen de extra kosten nog eens. Tot slot hebben de betrokken producenten ook extra kosten die gelden voor lokale economieën in het algemeen, in het bijzonder hogere arbeids- en energiekosten.

De verlaging van 75 % gaat niet verder dan wat nodig is om de hoogte van de extra kosten te compenseren waarmee bedrijven te kampen hebben als gevolg van de bijzondere kenmerken die Madeira en de Azoren als ultraperifere gebieden zoals bedoeld in artikel 349 VWEU hebben.

Aangezien het belastingvoordeel beperkt blijft tot wat nodig is om de extra kosten te compenseren en het om bescheiden hoeveelheden gaat, doet de maatregel geen afbreuk aan de integriteit en de samenhang van de communautaire rechtsorde. Bovendien is het belastingvoordeel beperkt tot het verbruik in de betrokken regio's.

De Portugese autoriteiten hebben verzocht om verlenging van de machtiging tot verlaging van de accijns op lokaal geproduceerde en verbruikte rum en likeuren in de autonome regio Madeira en op lokaal geproduceerde en verbruikte likeuren en eaux de vie in de autonome regio de Azoren tot en met 31 december 2020. De verlenging moet worden goedgekeurd door een besluit van de Raad op grond van artikel 349 VWEU en door een besluit van de Commissie inzake staatssteun. Het besluit van Raad op grond van artikel 349 VWEU laat het besluit van de Commissie betreffende de verlenging van de maatregel in het licht van de staatssteunregels onverlet.

¹ Beschikking van de Raad van 10 november 2009 waarbij Portugal wordt gemachtigd tot een verlaging van de accijns in de autonome regio Madeira op lokaal geproduceerde en verbruikte rum en likeuren en in de autonome regio de Azoren op lokaal geproduceerde en verbruikte likeuren en eaux de vie (PB L 297 van 13.11.2009, blz. 9).

² Richtlijn 92/84/EEG van de Raad van 19 oktober 1992 betreffende de onderlinge aanpassing van de accijnstarieven op alcohol en alcoholhoudende dranken (PB L 316 van 31.10.1992, blz. 29).

2. EVENREDIGHEID VAN DE DEROGATIE

Volgens artikel 110 VWEU heffen de lidstaten op producten van de overige lidstaten, al dan niet rechtstreeks, geen hogere binnenlandse belastingen van welke aard ook dan die welke, al dan niet rechtstreeks, op gelijksoortige nationale producten worden geheven. Bovendien heffen de lidstaten op de producten van de overige lidstaten geen zodanige binnenlandse belastingen, dat daardoor andere producties zijdelings worden beschermd.

Op grond van artikel 349 VWEU mag de Raad lidstaten met ultraperifere gebieden machtigen van de bepalingen in artikel 110 VWEU af te wijken, teneinde rekening te houden met de structurele sociale en economische situatie van deze gebieden, die wordt verergerd door andere factoren die hun ontwikkeling ernstig schaden. Een dergelijke afwijking mag geen afbreuk doen aan de integriteit en de samenhang van de rechtsorde van de Unie, met inbegrip van de interne markt en het gemeenschappelijk beleid, zoals een gemeenschappelijk fiscaal beleid op grond van artikel 113 VWEU. Dergelijke afwijkingen dienen dus evenredig te blijven, dat wil zeggen dat zij niet verder mogen gaan dan nodig ter bestrijding van de ongunstige randvoorwaarden die de economische ontwikkeling van deze gebieden schaden, en de mededinging in de interne markt niet buitensporig mogen verstoren. Derhalve dient elke afwijking van artikel 110 VWEU beperkt te blijven tot het geheel of gedeeltelijk compenseren van het kostennadeel dat producenten uit deze gebieden ondervinden.

In de door Portugal ingediende verslagen overeenkomstig artikel 4 van Beschikking 2009/831/EG van de Raad is ook een berekening opgenomen van de extra kosten en accijnsverlagingen voor het jaar 2011:

Madeira

- Likeuren (fles van 70 cl met een alcoholvolumegehalte van 20°)
Extra kosten: 1,21 €
Accijnsverlaging: 1,06 €
- Rum (fles van 70 cl met een alcoholvolumegehalte van 40°)
Extra kosten: 2,20 €
Accijnsverlaging: 2,12 €

De Azoren

- Likeuren (fles van 70 cl met een alcoholvolumegehalte van 20°)
Extra kosten: 1,17 €
Accijnsverlaging: 1,08 €
- Eaux de vie (fles van 100 cl met een alcoholvolumegehalte van 40°)
Extra kosten: 3,31 €
Accijnsverlaging: 3,09 €

Bron: de in artikel 4 van Beschikking 2009/831/EG van de Raad bedoelde verslagen.

Er zij op gewezen dat voor de berekening van de bovenvermelde extra kosten geen rekening is gehouden met een aantal factoren die moeilijk te kwantificeren waren. Er kan evenwel worden bevestigd dat de verlaging van 75 % van de normale accijns niet verder gaat dan wat nodig is ter compensatie van de extra kosten waarmee bedrijven op Madeira en de Azoren te kampen hebben als gevolg van de bijzondere kenmerken van die ultraperifere gebieden.

De verslagen bevatten ook gegevens over het marktaandeel van deze producten op de lokale markten tussen 2004 en 2010:

Madeira - rum en likeuren samen (volgens alcoholvolumegehalte)							
Jaar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aandeel van de lokale productie	15,86 %	20,19 %	23,03 %	20,33 %	26,91 %	30,76 %	33,89 %

De Azoren — likeuren (volgens alcoholvolumegehalte)							
Jaar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aandeel van de lokale productie	56,43 %	50,60 %	49,70 %	46,73 %	39,19 %	45,28 %	48,57 %

De Azoren — eaux de vie (volgens alcoholvolumegehalte)							
Jaar	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
Aandeel van de lokale productie	47,99 %	41,62 %	42,51 %	33,53 %	23,19 %	34,28 %	31,74 %

Bron: eigen berekening aan de hand van gegevens uit de in artikel 4 van Beschikking 2009/831/EG van de Raad bedoelde verslagen.

De cijfers in de tabel bevestigen een neerwaartse tendens in het aandeel van de lokale productie van likeuren en eaux de vie op de Azoren en een toename voor rum en likeur op Madeira. Voor Madeira moet echter rekening worden gehouden met het zeer lage aandeel van de lokale productie in 2004.

De ontwikkeling van de marktaandelen van de lokale productie bevestigt dat het huidige verlaagde accijnstarief het juiste evenwicht houdt is en niet tot concurrentievervalsingen in de interne markt heeft geleid.

In de lokale industrie zijn op Madeira 134 personen werkzaam en op de Azoren 90. Op Madeira verschaffen de teelt en de verwerking van suikerriet en fruit werk aan circa 1 000 agrarische familiebedrijven.

De verlening van een nieuwe machtiging aan Portugal tot verlaging van de accijns op lokaal geproduceerde en verbruikte rum en likeuren in de autonome regio Madeira en op lokaal

geproduceerde en verbruikte likeuren en eaux de vie in de autonome regio de Azoren is gerechtvaardigd om te vermijden dat de ontwikkeling van deze ultraperifere gebieden in het gedrang zou komen, en leidt niet tot verstoring van de mededinging in de interne markt.

3. JURIDISCHE ELEMENTEN VAN HET VOORSTEL

Samenvatting van de voorgestelde maatregelen

Bij het voorgestelde besluit wordt Portugal gemachtigd van 1 juli 2014 tot en met 31 december 2020 een verlaagde accijns toe te passen op lokaal geproduceerde en verbruikte rum en likeuren in de autonome regio Madeira en op lokaal geproduceerde en verbruikte likeuren en eaux de vie in de autonome regio de Azoren, die lager mag zijn dan het bij Richtlijn 92/84/EEG vastgestelde minimumaccijnstarief maar niet meer dan 75 % lager dan het normale nationale accijnstarief voor alcohol.

De Portugese autoriteiten zullen de Commissie uiterlijk op 30 september 2017 een tussentijds verslag moeten toezenden om te beoordelen of de omstandigheden die de toekenning van de fiscale uitzonderingsmaatregel rechtvaardigen, nog steeds gelden en of het door Portugal verleende belastingvoordeel evenredig blijft.

Rechtsgrondslag

Artikel 349 VWEU.

Subsidiariteitsbeginsel

Alleen de Raad is gemachtigd, op basis van artikel 349 VWEU, specifieke maatregelen te nemen ten gunste van de ultraperifere gebieden om de toepassing van de verdragen – met inbegrip van gemeenschappelijk beleid – op deze gebieden bij te sturen, omdat zij worden geconfronteerd met permanente belemmeringen die gevolgen hebben voor hun economische en sociale situatie.

Het voorstel is derhalve in overeenstemming met het subsidiariteitsbeginsel.

Evenredigheidsbeginsel

Het voorstel is om de volgende redenen in overeenstemming met het evenredigheidsbeginsel:

Het belastingvoordeel is beperkt tot wat nodig is om de extra kosten te compenseren.

Keuze van instrumenten

Voorgesteld instrument: besluit van de Raad.

Andere instrumenten zouden om de volgende reden ongeschikt zijn.

Afwijkingen krachtens artikel 349 VWEU worden verleend door middel van besluiten van de Raad.

4. GEVOLGEN VOOR DE BEGROTING

Het voorstel heeft geen gevolgen voor de begroting van de Europese Unie.

Voorstel voor een

BESLUIT VAN DE RAAD

waarbij Portugal wordt gemachtigd tot een verlaging van de accijns in de autonome regio Madeira op lokaal geproduceerde en verbruikte rum en likeuren en in de autonome regio de Azoren op lokaal geproduceerde en verbruikte likeuren en eaux de vie

DE RAAD VAN DE EUROPESE UNIE,

Gezien het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, en met name artikel 349,

Gezien het voorstel van de Europese Commissie,

Na toezending van het ontwerp van wetgevingshandeling aan de nationale parlementen,

Gezien het advies van het Europees Parlement³,

Handelend volgens een bijzondere wetgevingsprocedure,

Overwegende hetgeen volgt:

- (1) Bij Beschikking 2009/831/EG van 10 november 2000, aangenomen op basis van artikel 299, lid 2, van het EG-Verdrag (thans artikel 349 VWEU) werd Portugal gemachtigd een verlaagde accijns toe te passen op lokaal geproduceerde en verbruikte rum en likeuren in de autonome regio Madeira en op lokaal geproduceerde en verbruikte likeuren en eaux de vie in de autonome regio de Azoren, die lager mag zijn dan het bij Richtlijn 92/84/EEG vastgestelde minimumaccijnstarief maar niet meer dan 75 % lager dan het normale nationale accijnstarief voor alcohol.
- (2) Op 30 juli 2013 hebben de Portugese autoriteiten de Commissie verzocht een voorstel in te dienen voor een besluit van de Raad tot verlenging van Beschikking 2009/831/EG van de Raad, onder dezelfde voorwaarden, tot en met 31 december 2020. Op 19 november 2013 hebben de Portugese autoriteiten hun verzoek aangepast, in die zin dat zij verzochten om een verlenging van Beschikking 2009/831/EG van de Raad voor een periode van zes maanden tot en met 30 juni 2014, zodat deze zou samenvallen met de huidige richtsnoeren inzake regionale steunmaatregelen, gevolgd door een nieuwe verlenging voor de periode van 1 juli 2014 tot en met 31 december 2020.
- (3) De verlening van de nieuwe machtiging is gerechtvaardigd om te vermijden dat de ontwikkeling van deze ultraperifere gebieden in het gedrang zou komen. Gezien de moeilijke uitvoer uit deze gebieden zijn de regionale markten de enige mogelijke afzetgebieden voor deze producten.
- (4) In de autonome regio's de Azoren en Madeira zijn grondstoffen van agrarische oorsprong duurder dan in normale productieomstandigheden als gevolg van de geringe omvang, het gefragmenteerde karakter en de lage mechanisatiegraad van

³ PB C [...] van [...], blz. [...].

landbouwbedrijven. Op Madeira levert de verwerking van suikerriet bovendien een lagere productie op dan in andere ultraperifere gebieden als gevolg van het reliëf, het klimaat, de bodem en de ambachtelijke productiewijze. Het transport naar de eilanden van een aantal niet lokaal geproduceerde grondstoffen en verpakkingsmaterialen leidt tot extra kosten in vergelijking met het transport van alleen het eindproduct. In het geval van de Azoren laat het insulaire karakter zich tweemaal gevoelen omdat de eilanden ver uit elkaar liggen. Het transport naar en de installatie van apparatuur in deze afgelegen en insulaire regio's verhogen nog eens de extra kosten. Hetzelfde geldt voor een aantal noodzakelijke reizen en zendingen naar het vasteland. Ook de opslag van eindproducten leidt tot extra kosten omdat de lokale consumptie niet de ontwikkeling van de productie volgt, maar zich over het hele jaar uitstrekt. De geringe omvang van de regionale markt verhoogt de kosten per eenheid op verschillende manieren, met name door de ongunstige verhouding tussen vaste kosten en output, zowel wat betreft de apparatuur als de kosten om aan milieunormen te voldoen. Bovendien moeten rumproducenten op Madeira het afval van de verwerking van suikerriet behandelen, terwijl producenten van andere regio's deze producten kunnen recyclen. Tot slot hebben de betrokken producenten ook extra kosten die gelden voor de lokale economieën in het algemeen, in het bijzonder hogere arbeids- en energiekosten.

- (5) De gedetailleerde berekeningen die in het kader van de in artikel 4 van Beschikking 2009/831/EG bedoelde verslagen zijn verstrekt, bevestigen dat het concurrentienadeel waarmee op Madeira en de Azoren geproduceerde gedistilleerde alcoholhoudende dranken te kampen hebben als gevolg van hogere productie- en marketingkosten, niet volledig wordt gecompenseerd door het accijnstarief met 75 % te verlagen. Daarom dient de machtiging voor een verlaging van het accijnstarief op het gevraagde niveau te worden verlengd.
 - (6) Een grondig onderzoek van de situatie bevestigt dat het voor het voortbestaan van de alcoholsector in de betrokken ultraperifere gebieden noodzakelijk is dat het verzoek van Portugal wordt ingewilligd.
 - (7) Aangezien het belastingvoordeel niet verder gaat dan wat nodig is om de extra kosten te compenseren, het om bescheiden hoeveelheden gaat en het belastingvoordeel beperkt is tot het verbruik in de betrokken regio's, doet de maatregel geen afbreuk aan de integriteit en de samenhang van de communautaire rechtsorde.
 - (8) Er dient te worden bepaald dat een tussentijds verslag moet worden voorgelegd, zodat de Commissie kan nagaan of de voorwaarden voor de verlening van de derogatie nog altijd zijn vervuld.
 - (9) Dit besluit laat de eventuele toepassing van de artikelen 107 en 108 VWEU onverlet,
- HEEFT HET VOLGENDE BESLUIT VASTGESTELD:

Artikel 1

In afwijking van artikel 110 van het Verdrag wordt Portugal gemachtigd in de autonome regio Madeira voor lokaal geproduceerde en verbruikte rum en likeuren en in de autonome regio de Azoren voor lokaal geproduceerde en verbruikte likeuren en eaux de vie een lager accijnstarief te hanteren dan het volle tarief voor alcohol vastgesteld bij artikel 3 van Richtlijn 92/84/EEG.

Artikel 2

De in artikel 1 bedoelde derogatie is beperkt:

1) op Madeira

a) tot rum als omschreven in categorie 1 van bijlage II bij Verordening (EG) nr. 110/2008 van het Europees Parlement en de Raad van 15 januari 2008 betreffende de definitie, de aanduiding, de presentatie, de etikettering en de bescherming van geografische aanduidingen van gedistilleerde dranken⁴, met de geografische aanduiding "Rum da Madeira" als bedoeld in categorie 1 van bijlage III bij die verordening,

b) tot likeuren en "crème de" als omschreven in de categorieën 32 en 33 van bijlage II bij Verordening (EG) nr. 110/2008, bereid uit regionale vruchten of planten;

2) op de Azoren

a) tot likeuren en "crème de" als omschreven in de categorieën 32 en 33 van bijlage II bij Verordening (EG) nr. 110/2008, bereid uit regionale vruchten of grondstoffen,

b) tot eaux de vie van wijn of van druivendraf met de kenmerken en kwaliteiten als omschreven in de categorieën 4 en 6 van bijlage II bij Verordening (EG) nr. 110/2008.

Artikel 3

De op de in artikel 1 bedoelde producten toepasselijke lagere accijns mag minder dan het bij Richtlijn 92/84/EEG vastgestelde minimumaccijnstarief voor alcohol bedragen, met dien verstande dat hij niet meer dan 75 % lager mag zijn dan het normale nationale accijnstarief voor alcohol.

Artikel 4

Uiterlijk op 30 september 2017 legt Portugal de Commissie een verslag voor op basis waarvan deze kan nagaan of de omstandigheden die de toekenning van de accijnsverlaging rechtvaardigden, nog steeds gelden.

Artikel 5

Dit besluit is van toepassing van 1 juli 2014 tot en met 31 december 2020.

Artikel 6

Dit besluit is gericht tot de Portugese Republiek.

Gedaan te Brussel,

Voor de Raad
De voorzitter

⁴ PB L 39 van 13.2.2008, blz. 16.